LOBERGET Backstuga under Intäkt FoF

LOBERGET Backstuga Intäkt

Backstugan, som också kallas Grete kallgårn eller Ramunderplan, uppfördes 1824 av Erik Magnusson, 10 m väster om vägen mellan Hättebo och Ekhult, 5 m in på Intäkts ägor. Uppodlades så att där blev litet åker, som brukades in på 1900-talet. 1872 brann stugan upp. Därefter uppfördes inget nytt hus på tomten.

Erik Magnusson, född 11/7 1791 i Rössved Södergård och
död 29/6 1824 på Loberget. Gift 26/12 1815 med
Greta Håkansdotter, född 28/10 1793 i Nöbbeled i Ljunga
sn och död 5/1 1872 på Loberget
Sara Lisa, född 20/1 1817 i Släthult
Maja Stina 5/9 1819 i Hulebo
Anna 30/10 1821 "
Stina Kajsa 24/1 1825 på Loberget
Greta gift andra gången 13/3 1841 med
Peter Ramunder, född 3/6 1775 i Grevaryd i Aneboda sn
och död 13/12 1855 på Loberget

Erik tjänte i Sköldsbo 2 år, var f ö hemma i föräldrarnas hus, till dess han gifte sig. Bodde i Släthult 2 år, i Hulebo 5 år och flyttade sista vårfrudag till Intäkt. Bröstsvag åtskilliga år, sängliggande 5-6 veckor. Avled i lungsot.
Erik hade alltid varit sjuk och ej bidragit till fattigvården. 1824 hade Greta som änka 5 små döttrar. Sara-Lisa fick 1826 en psalmbok av komministern.
1825 flyttade Greta till Applehult ST i Hjälmseryds sn, där soldaten Pli då bodde. Hjälmseryds sn ville ej ha henne kvar. Hon fick då av Jöns Månsson i Intäkt tillstånd att uppsätta en nybyggnad, om ej annan bostad gick att skaffa. Svågern intygade, att hon hade mellan 200 och 300 Rdr rgd i förmögenhet. Nydala sn förmenade henne ej vilja flytta till Nydala men ville inte dela fattigvårdskostnaderna för Greta i framtiden med Hjälmseryd. Hjälmseryds sn vägrade gå med därpå. Jöns Månsson gick i löfte för Greta, och Nydala sn uppdrog åt Jöns Månsson att föra talan, om han ville.
1837-1838 fick hon säd av godset.

Enligt traditionen mördades Greta av Andreas Petersson i Hättebo, som knuffade henne i spisen och tände eld på stugan. Hon hade då fått 10 Rdr i pension efter sin senare make.

Enligt kyrkboken: Haft god hälsa. Sedan hon några dagar

varit ensam i stugan, befanns hon den 5 januari 1872 liggande död vid spisen, något förbränd i huvudet.

Avskedade korpralen Peter Ramunder kom vid giftermålet från Hjälmseryds sn. Han blev dragon 1799 för Håkantorp. Avgick till Pommern 1806, blev fången vid Lübeck men rymde ur fångenskapen. Utnämndes 1808 till korpral. 1813 kommenderad till Tyskland. Var med i slaget vid Rostock samt kampanjerna i Holstein. 1814 i Lübeck. Bevistade fälttåget i Norge. Avsked 1835 efter 36 års tjänst. Hade c:a 40 Rdr 6 sk i pension. Haft god hälsa. Anfölls av slag den 8/10 1854 och var sedan bunden till sängen till dödsstunden.

Ramunder var tidigare gift med Anna Greta Petersdotter Nyman, född 4/8 1774, och hade barnen

Ingrid Maria,	född i juni	1799	på Håkantorp RT
Gustav	17/8	1803	"

1806 flyttade familjen till Elmeberg i Stockaryds sn.

1850 antecknades i kyrkboken, att han bör anmälas till frihet (för skatter).
1861 sades Greta vara utfattig.
Dottern Sara Lisa flyttade 1833 till Bringetofta sn
Dottern Maja Stina flyttade 1835 till Ljunga sn
Dottern Anna flyttade 1837 till Nydala herrgård, 1840 till Biskopsbo. Gift 21/12 1844 med Sven Magnus Jaensson, född 16/3 1815 i Sunnerby i Vrigstads sn. De flyttade till Nybygget under Horveryd.
Dottern Stina Kajsa gift 24/12 1849 med Gustav Svensson i Applehult i Hjälmseryds sn och flyttade dit

Husgrunden är i det närmaste oskönjbar, men stenmurarna runt täppan visar odlingarnas storlek. Trots, att det växer storskog på den forna tomten, finns aklejorna ännu kvar - efter mer än 100 år.

Komplettering av Doris Fransson. Redovisat vid Nydala Hembygdsföreningens årsmöte den 3 Mars 2025

Backstugan Loberget under Intäkt

Backstugan låg utmed vägen mellan Hättebo och Ekhult, ca 10 meter in på Intäkts ägor på västra sidan om vägen. Har också kallats Grete kallgårn och Ramunderplan beroende på de som bodde i backstugan.

Första brukare: Änkan Greta Håkansdotter född 1793-10-28 Ljunga socken

Barn: Sara Lisa född 1817-01-20 Släthult Hjälmseryds socken

Maja Stina född 1819-09-05 Huluboda Hjälmseryds socken

Anna 1821-10-30 Huluboda Hjälmseryds socken

Stina Cajsa 1825-01-24 Loberget, Nydala socken

Greta hade varit gift med Erik Magnusson född 1791-07-11 Rössved Södergård. De hade bott i Hjälmseryds socken och flyttade till Nydala socken 1823 eller 1824. Erik var sjuklig sedan lång tid tillbaka och blev slutligen sängliggande 6 veckor innan han avled av lungsot 33 år gammal. I dödboken står det att han avled i Intäkt men i husförhörsboken blev han införd som hälftenbrukare under Sandviks dragontorp där han ska ha avlidit. Greta Håkansdotter skrevs som änka med fyra döttrar på Loberget. Döttrarna flyttade ut och 1841-03-13 gifte Greta om sig med:

Nästa brukare: Peter Ramunder född 1875-06-03 Aneboda socken

Hustru Greta Håkansdotter född 1793-10-28 Ljunga socken

Peter Ramunder var änkeman och hade haft 8 barn med sin förra hustru. Peter hade varit ryttare och bott i soldattorpet Håkantorp i Hjälmseryds socken. Han hade varit med om många hårda slag både i Tyskland och Norge och efter 36 års tjänst i krigartjänst avgick han med pension 1835, alltså 6 år innan han gifte sig med Greta och flyttade in på Loberget. Peter fick 40 riksdaler och 6 skilling om året i pension. Peter Ramunder drabbades av slag på hösten 1854 och blev därefter sängbunden till sin död 1855. Han begravdes 1855-02-25 i Nydala och bars till graven av grenadierer.

Greta bodde kvar på Loberget tills hon avled 1872-01-05 av brännskador. I kyrkoboken har prästen skrivit: ”Haft god hälsa. Sedan hon några dagar varit ensam i stugan, befanns hon den 5/1 72 liggande död vid spiseln, något förbränd i hufvudet.”

Enligt rykten var det Andreas Petersson i Hättebo som hade mördat henne genom att ha knuffat henne mot spisen och sedan tänt på huset. Huset brann dock inte upp och därför kunde man konstatera skadorna

på Greta. Mordet tror man berodde på att Andreas ville komma åt 10 kronor som Greta fick i soldatänkepension.

Dottern Sara Lisa flyttade som 13-åring till Nydala säteri och 1833 till Bringetofta Prästgård som piga. 1841 gifte hon sig med Anders Johannisson från Valkö. De bodde i Skjutsgärde i Hjälmseryds socken, och sedan på olika ställen i Hjälmseryds socken både som torpare och jordbrukare. Paret fick 8 barn men två av dem avled som spädbarn. Sara Lisa avled 1869 i ett torp under Söndra Norregård, Hjälmseryds socken.

Dottern Maja Stina (Maria Christina enligt kyrkoboken) arbetade som piga på olika ställen i Norra Ljunga och Vrigstad. Hon arbetade på Stenshults säteri till 1841 då hon flyttade till Halland. Hon gifte sig med Hans Nilsson och bosatte sig på Gåsevadsholm i Halland där maken arbetade som dräng. Maken blev ägare till gård i Tölö församling. Paret fick 6 barn. Maken avled 1866. Maja Stina bodde kvar livet ut på Asslöf nr 2 som gården hette (låg utanför Kungsbacka). Maja Stina avled 1890-12-27. Yngsta sonen gifte sig och tog över gården Asslöf. Flera anhöriga reste till Amerika.

Dottern Anna gifte sig i Bringetofta med Sven Magnus Jansson och fick minst 7 barn. Familjen bodde först i Bjuramålen i Hylletofta socken. Sedan flyttade de till Forssa och sist till Rickelstorp. Tre av barnen emigrerade till Amerika 1882-1883. Anna avled 1885.

Dottern Stina Cajsa gifte sig med Gustaf Svensson och bosatte sig i Södra Applehult Hjälmseryds socken. Hon fick 5 barn men det äldsta barnet avled som spädbarn. Stina Cajsa blev änka 1872 men drev gården vidare med barnen. 1876 gifte hon om sig med Johannes Petersson från Hillavara. Stina Cajsa bosatte sig hos maken i Hillavara men behöll gården i Applehult. På 1880-talet emigrerade hennes fyra barn till Amerika. Efter 1881 står Stina Cajsa och hennes make skrivna på socknen. Prästen har antecknat att de vistas på okänd ort (troligtvis reste de till Stina Cajsas barn i Amerika).

Inventeringsstolpe vid Loberget under Intäkt.

Foto: Doris Fransson

/Sammanställt ur Henry Renshults böcker Folk & Fornt, kyrkoböcker genom Arkiv Digital och MyHeritage av Doris Fransson/